

Titulació	Tipus	Curs
Humanitats	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Pomes Vives

Correu electrònic: jordi.pomes@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Haver adquirit i assimilat els coneixements propis de la matèria d'"Història" de segon de Batxillerat, corresponent en aquest cas a la Història dels segles XIX fins el XXI d'Espanya i de Catalunya, així com els coneixements i aprenentatges adquirits que fan referència a les matèries del Grau d'Humanitats "Fonaments del Món Modern", "Fonaments del Món Contemporani", "Literatura Catalana" i "Llengua Catalana: Cultura i Societat". Cal tenir present que molts actors polítics, empresarials i obrers tingueren vincles notoris amb els cercles intel·lectuals de la Catalunya dels períodes que s'estudiaran. De la mateixa forma que és important saber que succeïa al món donat que la societat catalana sempre s'emmirallà amb models exteriors de tota mena.

Objectius

"Història de Catalunya contemporània" és una assignatura de 6 crèdits que s'insereix dins la matèria d'Història juntament amb "Prehistòria i història antiga", "Història medieval", també de segon curs, i "Història de Catalunya moderna", de tercer curs. Forma part dels 60 crèdits nuclears programats pel tercer curs dels estudiants d'Humanitats, juntament amb altres assignatures de les matèries de Filologia clàssica, Filosofia, Llengua, Art, Literatura universal, Literatura catalana i espanyola, Geografia, Món actual, Gestió Cultural i Comunicació. L'assignatura és un estudi dels principals processos socials i fets culturals de la Catalunya contemporània.

Competències

- Analitzar críticament la cultura contemporània.
- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica
2. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics
3. Avaluar críticament els diferents enfocaments actuals de l'estudi de la història de Catalunya
4. Avaluar críticament els models que expliquen les etapes històriques.
5. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
6. Explicar els processos històrics més rellevants de l'Època Moderna.
7. Identificar els conceptes clau que permetin explicar l'Època Moderna.
8. Identificar els conceptes històrics clau de les societats espanyola i catalana actuals.
9. Identificar les estructures socials, econòmiques i polítiques del món contemporani.
10. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
11. Identificar les tensions socials i econòmiques que marquen el pas de l'Edat Mitjana a l'Època Moderna.
12. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
13. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'Edat Mitjana.
14. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
15. Organitzar i sintetitzar les diverses explicacions existents sobre les causes del canvi social en les diferents etapes històriques de la societat catalana
16. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
17. Reconèixer les bases de dades bibliogràfiques més idònies per obtenir les fonts sobre un tema determinat.
18. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
19. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
20. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
21. Utilitzar les fonts de recerca pròpies de l'estudi de la història de Catalunya.

Continguts

Mòdul I. La Restauració i l'eclosió d'una nova societat (1876-1931).

Cultures polítiques i situació demogràfica i econòmica de la Catalunya contemp.

Francisco Giner de los Ríos i el sistema polític espanyol al 1900

Joan Maragall i la força del primer catalanisme polític

Francesc Layret i el republicanisme popular

Enric Prat de la Riba i la Mancomunitat de Catalunya

Salvador Seguí i la força de l'anarcosindicalisme català

Francesca Bonnameson, Carme Karr i el feminisme a Catalunya

Francesc Cambó i la contribució catalana a la regeneració d'Espanya

Mòdul II. Els convulsos anys vint i trenta.

Marcel·lí Domingo i la Dictadura de Primo de Rivera

Francesc Macià i la II^a República (Adveniment i estatut)

Bosch Gimpera i el seu projecte educatiu: una Universitat de la concòrdia

Lluís Companys. La qüestió rabassaire i els fets d'octubre de 1934

Joan Peiró i l'esquerra obrera dels anys 30.

Vidal i Barraquer. Les relacions entre Església i Estat

Frederica Montseny i l'enfrontament de les dues Espanyes a la guerra.

Mòdul III Catalunya sota el franquisme

El primer franquisme (1939-1945). Dionisio Ridruejo

Els anys de l'aïllament (1945-1951). Gaziel

Els anys 50 i la primera obertura del franquisme. Vicens Vives

Els anys 60. Creixement econòmic, immigració i la resistència cultural davant el franquisme. Paco Candel

La fi de la dictadura. Joan Reventós

Mòdul IV El model de transició a la democràcia (1939-1980).

La transició cordial cap a la democràcia (1975-1978). Adolfo Suárez

La Catalunya autònoma i la consolidació de la democràcia. Josep Tarradellas

L'impuls reformista del PSOE, 1982-1992. Ernest Lluch

L'hegemonia pujolista a Catalunya (1980-2003). Miquel Roca Junyent

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques dirigides pel/per la professor/a	37,5	1,5	1, 8, 9, 10, 15, 17
Sessions de seminaris i pràctiques dirigides per/per la professor/a	15	0,6	1, 18
Tipus: Supervisades			
Exercicis pautats d'aprenentatge	3	0,12	1, 10, 18
Tutories	12	0,48	12, 14, 17
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	45	1,8	
Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca d'informació bibliogràfica	31	1,24	12, 14, 17

Assistència obligatòria a classes teòriques i sessions pràctiques dirigides pel professor.

Lectura comprensiva de textos, articles i llibres.

Realització d'exàmens ressenyes, treballs i comentaris analítics.

Estudi personal.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova teòrica escrita a classe	35	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21
Prova teòrica escrita a classe	35	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 19, 20, 21
treball 1	15	2	0,08	1, 5, 10, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 21
treball 2	15	1,5	0,06	1, 5, 10, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 21

La matèria s'avaluarà aplicant els següents criteris:

- Proves escrites de tipus examen sobre el contingut del temari: 70%
- Realització de treballs, recensions de llibres llegits o similars, comentaris analítics sobre textos, imatges o documents proposats (30 %).

La qualificació de l'assignatura s'establirà a partir de la mitjana obtinguda en les proves escrites (70%) i la resta d'exercicis (el 30% restant). La no presentació d'aquests altres exercicis impedirà de concórrer al/s examen/s i, per tant, de superar l'assignatura.

Aquells alumnes que, en l'avaluació global de l'assignatura, hagin obtingut una nota inferior a 5 però igual o superior a 3 (i un mínim de 3,5 en els exercicis o treballs) podran presentar-se a un examen de recuperació.

L'alumne que aprovi el curs a la Recuperació obtindrà com a nota màxima del curs un 5.

Aquells estudiants que per raons de força major no puguin seguir l'avaluació continuada estaran obligats a presentar-se al/s examen/s, així com reforçar els continguts amb activitats suplementàries a concretar per part del professor. En aquest supòsit, caldrà acreditar documentalment la seva absència a les sessions presencials.

La còpia de fonts escrites (Internet, llibres, treballs, etc.) comportarà un 0 a la qualificació de l'exercici.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades en les dates i els horaris que estableixi el professor.

No s'autoritza l'ús de la Intel·ligència Artificial per a la redacció dels treballs.

Avaluació única

Les persones que s'acullin a l'avaluació única hauran de realitzar les mateixes proves escrites i treballs que s'exigiran per a l'avaluació continuada i aquestes tindran el mateix pes percentual que les de l'avaluació continuada. Podran realitzar o presentar les proves i treballs en un únic dia. La matèria s'avaluarà aplicant els mateixos criteris que hem descrit per a l'avaluació continuada.

Bibliografia

AISA, Ferran, *La cultura anarquista a Catalunya*, Barcelona, Edicions del 1984, 2006.

ANGUERA, Pere, *Els precedents del catalanisme. Catalanitat i anticentralisme: 1808-1868*, Barcelona, Empúries, 2000.

ARMENGOL, Josep; RUBÍ, Gemma, *Vots, electors i corrupció. Una reflexió sobre l'apatia política a Catalunya, 1869-1923*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2012.

BALCELLS, Albert (dir), *Història de Catalunya*, Barcelona, L'Esfera dels Llibres, 2004.

BALCELLS, Albert; PUJOL, Enric; SABATER, Jordi, *La Mancomunitat de Catalunya i l'autonomia*, Barcelona, Proa, 1996.

EALHAM, Chris, *La lluita per Barcelona. Classe, cultura i conflicte (1898-1937)*, Barcelona, Virus, 2022.

ENRECH, Carles, *Indústria i ofici. Conflicte social i jerarquies obreres en la Catalunya tèxtil (1881-1923)*, Bellaterra, Servei de Publicacions-UAB, 2005.

ESCULILES, Joan, *Tarradellas. Una certa idea de Catalunya*, Barcelona, RBA, 2022.

ESCULIES, Joan y MARTÍNEZ FIOL, David, *12.000! Els catalans a la Primera Guerra Mundial*, Barcelona, ARA Llibres, 2014.

FERRÉ BALDRICH, Meritxell, *El maig de les dones. El moviment feminista a Catalunya durant la Transició*, Tarragona, Publicacions URV, 2018.

FERRER, LI.; RODÓ, J.; RUBÍ, G.; TORRAS, M., *Història de l'autogovern de Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2006.

FONTANA, Josep, *La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)*, Barcelona, Edicions 62, 1998.

GABRIEL, Pere (dir), *Història de la Cultura Catalana*, 10 vols., Eds. 62, Barcelona, 1998-1999.

GONZÀLEZ I VILALTA, A., LÓPEZ, M., UCELAY-DA CAL, E., *6 d'octubre. El fracàs de la revolució catalanista de 1934*, Barcelona, Base, 2014.

GONZÀLEZ I VILALTA, A., FORTI, S., UCELAY-DA CAL, E., *El proceso separatista en Cataluña. Análisis de un pasado reciente (2006-2017)*, Granada, Comares, 2017.

GONZÀLEZ I VILALTA, Arnau, *La nació imaginada. Els fonaments dels Països Catalans (1931-1939)*, València, Afers, 2006.

HURTADO, Víctor, MESTRE, Jesús i MISERACHS, Toni, *Atlas d'Història de Catalunya*, Barcelona, Edicions 62, 1995.

MARFANY, Joan-Lluís, *La cultura del catalanisme. El nacionalisme català en els seus inicis*, Barcelona, Empúries, 1995.

MARFANY, Joan-Lluís, *Nacionalisme espanyol i catalanitat. Cap a una revisió de la Renaixença*, Barcelona, Edicions 62, 2017.

- MARÍN, Martí, *¡Ha llegado España! La política del franquisme a Catalunya (1938-1977)*, Vic, Eumo, 2019.
- MARÍN, Dolors, *Dones pioneres en la lluita pels drets civils*, Barcelona, Angle, 2018.
- MARTÍN RAMOS, José Luis, *La rereguarda en guerra. Catalunya, 1936-1937*, Barcelona, L'Avenç, 2012.
- MARTIN RAMOS, José Luis, *Territori capital. La guerra civil a Catalunya, 1937-1939*, Barcelona, L'Avenç, 2015.
- MARTÍNEZ FIOL, David, *Leviatán en Cataluña. La lucha por la administración de la Generalitat republicana (1931-1939)*, Sevilla, Espuela de Plata, 2019.
- MARTÍNEZ FIOL, David, *La Setmana Tràgica*. Barcelona, Pòrtic, 2009.
- MARTÍNEZ FIOL, David ESCULIES, Joan, *L'Assemblea de Parlamentaris de 1917 i la Catalunya rebel*, Centre d'Història Contemporània de Catalunya-Generalitat de Catalunya, 2017.
- MOLINERO, Carme i YSÀS, Pere (coords.), *Construint la ciutat democràtica. El moviment veïnal durant el tardofranquisme i la transició*, Barcelona, Icaria, 2010.
- OYÓN. José Luís; ROMERO, Juanjo (eds.), *Clase antes que nación. Trabajadores, movimiento obrero y cuestión nacional en la Barcelona metropolitana, 1840-2017*, Barcelona, El Viejo Topo, 2017.
- PALA, Giaime, *Cultura clandestina. Los intelectuales del PSUC bajo el franquismo*, Granada, Comares, 2016.
- PICH MITJANA, Josep; MARTÍNEZ FIOL, David, *La revolución de julio de 1909. Un intento fallido de regenerar España*, Granada, Comares, 2019.
- PICH MITJANA, Josep, *Valentí Almirall i el federalisme intransigent*, Catarroja, Afers, 2006.
- PICH MITJANA, Josep, *El Centre Català. La primera associació política catalanista (1882-1894)*, Catarroja, Afers, 2002.
- PUIGSECH, Josep, *La Revolució Russa i Catalunya*, Vic, Eumo, 2017.
- RICO GARCÍA, Antoni, *Joan Fuster i el pensament nacional. Entre el problema i el programa*, València, Afers, 2021.
- RIQUER, Borja de, *Francesc Cambó: l'últim retrat*, Barcelona, Edicions 62, 2022.
- RIQUER, Borja de, *Identitats contemporànies: Catalunya i Espanya*, Vic, Eumo, 2000.
- RIQUER, Borja de, *Lliga Regionalista. Burgesia catalana i nacionalisme (1898-1904)*, Barcelona, Edicions 62, 1977.
- RIQUER, Borja de (dir.), *Història Mundial de Catalunya*, Barcelona, Edicions 62, 2018.
- RIQUER, Borja de, *Història de la Diputació de Barcelona 1812-2005*, 3 vols., Barcelona, Diputació de Barcelona, 2007.
- RISQUES, Manuel (dir.), DUARTE, Àngel, RIQUER, Borja de, ROIG ROSICH, Josep Maria, *Història de la Catalunya contemporània. De la guerra del Francès al nou Estatut*, Barcelona, Mina Editorial, 2006.
- ROCA VERNET, Jordi i MIQUEL MAGRINYÀ, Núria, *La bullanga de Barcelona: 25 de juliol de 1835*, Barcelona, Rosa dels Vents, 2021.
- RODRIGO Y ALHARILLA, Martín, *Un hombre, mil negocios. La controvertida historia de Antonio López, marqués de Comillas*, Madrid, Ariel, 2021.
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume (director), *Història contemporània de Catalunya, vols. I i II*, Barcelona, Columna, 1997-1998.

TOLEDANO GONZÁLEZ, Lluís Ferran, *La Catalunya dels furs carlins, 1 de novembre de 1874*, Barcelona, Rosa dels Vents, 2022.

UBASART-GONZÁLEZ, Gemma; MARTÍ I PUIG, Salvador, *Política i govern a Catalunya. De la transició a l'actualitat*, Madrid, Los Libros de La Catarata, 2017.

UCELAY-DA CAL, E., GONZÁLEZ I VILALTA, A., NÚÑEZ SEIXAS, X. M., *El catalanisme davant del Feixisme (1919-2018)*, Maçanet de la Selva, Gregal, 2018.

UCELAY DA CAL: *El imperialismo catalan: Prat de la Riba, Cambo, D'Ors y la conquista moral de Espana*, Madrid, Edhasa, 2003.

UCELAY-DA CAL, Enric; TAVERA, Susanna; DUARTE, Àngel; MARTÍNEZ FIOL, David, (dirs.), *El Mediterrani Català (1931-1939). Un inèdit català*, Girona, Aledis Editorial, 2022.

UCELAY-DA CAL, Enric, *La Catalunya populista. Imatge, cultura i política en l'etapa republicana (1931-1939)*, Barcelona, La Magrana, 1982.

UCELAY-DA CAL, Enric; PICH MITJANA, Josep; GONZÁLEZ VILALTA, Arnau (eds.), *L'aparença d'un poder propi. La Mancomunitat de Catalunya i el catalanisme*, Catarroja, Afers, 2019.

Programari

.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt